

Světová ekonomika

Hospodářská a měnová unie

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Hospodářská a měnová unie

zahrnuje koordinaci hospodářských a fiskálních politik, společnou měnovou politiku a společnou měnu.

koordinace tvorby hospodářské politiky mezi členskými státy

koordinace fiskálních politik, zejména prostřednictvím omezování veřejného zadlužení a schodku

nezávislá měnovou politika

jednotná měna

forma integrace	odstranění viditelných překážek obchodu mezi členy	společná pravidla obchodu vůči nečlenům	odstranění neviditelných překážek obchodu mezi členy	volný pohyb výrobních faktorů mezi členy	společná měna
volná zóna obchodu	Ano				
celní unie	Ano	Ano			
společný trh	Ano	Ano	Ano	Ano	
měnová unie	Ano	Ano	Ano	ano	ano

úplná hospodářská integrace
(harmonizované fiskální a jiné hospodářské politiky)

07/1978 summit Evropské rady v Brémách – založení Evropského měnového systému

06/1988 Výbor expertů (v čele prezident Evropské komise Jacques Delors)

07/1998 založení Evropské centrální banky (6 měsíců před spuštěním společné měny)

1.1.1999 - Euro bylo zavedeno jako elektronická měna

1.1.2002 – do oběhu jsou uvedeny eurobankovky a mince

Euro je **jednotná měna** Evropské měnové unie.

Od **1. ledna 1999** ji přijalo 12 členských států, a to: Belgie, Německo, Španělsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko a Finsko. K nim se od 1. ledna 2001 přidal dvanáctý stát, Řecko, 2007 Slovinsko, 2008 Malta, Kypr, 2009 Slovensko, 2011 Estonsko

Název euro zvolily hlavy států a vlád na zasedání Evropské rady v Madridu v prosinci 1995. Výjimku ze zavedení eura si vyjednala **Velká Británie a Dánsko**. Švédové zavedení eura odmítli v referendu v září 2003.

Oficiální zkratka pro euro je ,**EUR**‘. Byla registrována u mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) a používá se pro veškeré podnikatelské, finanční a obchodní účely stejně jako bývalé zkratky ,FRF‘ (francouzský frank), DEM‘ (německá marka), a ,BEF‘ (belgický frank).

Znak (symbol) nové jednotné měny (€) má podobu písmene **E** protaťého dvěma jasně vyznačenými souběžnými vodorovnými čarami.

Inspirací k jeho vytvoření bylo řecké písmeno epsilon – znak eura tedy obsahuje odkaz ke kolébce evropské civilizace a zároveň je první hláskou jména ,Evropa‘. Souběžné čáry značí stabilitu eura.

Kde také je euro oficiální měnou:

Gouadeloupe, Francouzská Guyana, Martinique, Réunion, Madeira, Kanárské ostrovy, Monaco, Vatikán, San Marino, Andorra

Jednostranné zavedení eura:

Kosovo, Černá hora

První pokusy o měnovou unii

1750 anglické kolonie v Americe: *Connecticut, Massachussets, New Hampshire, Rhode Island*

Časopis Economist 1886: „*Nebude to trvat dlouho a Evropa, včetně Anglie, bude mít jednu měnu ...*“

Faktické měnové unie, vzniklé jednostranným využíváním měny jinými zeměmi

US dolar je měnou v Panamě, Ekvádoru, Salvadoru

Australský dolar je mněou na Nauru

Jihoafrický rand: Svazijsko, Lesotho, Namibie

Švýcarský frank: Lichtenštejnsko

Indická rupie: Bhútán

Teorie optimální měnové zóny (OCA)

autor R. Mundell (The theory of Optimal Currency Areas)

OCA obecně definována jako ekonomická oblast, v níž je z ekonomického a měnového hlediska nejefektivnější využití jedné měny

Nemusí a v praxi se ani vždy nekryje s administrativními hranicemi (státu).

Rozhodující jsou stupeň rozvinutosti tržního prostředí a strukturální a institucionální kompaktnost (podobnost).

Ekonomická kritéria OCA

Základní myšlenka konceptu OCA spočívá v tom, že zavedení společné měny sníží náklady v zemích, budou-li výrobní faktory práce a kapitál dokonale mobilní, a tak se mohou rychle, volně a s nulovými transakčními náklady přemísťovat přes hranice.

Prof. P. Kenen (druhé ekonomické kritérium optimální měnové oblasti), optimální měnové oblasti tvoří země, jejichž výroba a vývozy jsou široce diversifikovány a mají tedy podobné struktury.

Prof. McKinnon (třetí ekonomické kritérium) – předpokladem fungování je nutnost existence otevřených ekonomik

Politická kritéria OCA

Kritérium fiskálního transferu

Kritérium jednotných priorit

Kritérium soudržnosti

Země	Původní termín	Nový termín
Česká republika	2010	?
Slovensko	2009	2009 (?)
Polsko		2012 (?)
Maďarsko		2016
Litva	2006	?
Slovinsko	2007	2007
Kypr	2008	2008
Malta	2008	2009 (?)
Estonsko	2007	2010
Lotyšsko	2007	2010

V jakém termínu chce ČR zavést euro?

V návrhu strategie přistoupení k eurozóně (12/2002) se hovoří o přípravě tak, aby nebyl vyloučen rok 2007.

Strategie přistoupení ČR k eurozóně (9/2003) uvádí horizont let 2009-2010, který byl zpřesněn na 1.1. 2010.

Dne 25.10. 2006 rozhodla vláda ČR neusilovat o vstup do systému směnných kurzů ERM II v roce 2007, což znamenalo zrušení původního plánu vstupu do eurozóny v roce 2010.

Vyhodnocení plnění Maastrichtských kritérií (12/2008) nedoporučuje vládě stanovit datum přijetí eura.

Estonsko – stanovisko pokud možno v roce 2006

Litva – neúspěšný pokus zavedení eura k 1.1. 2007

Lotyšsko – původní termín 1.1. 2008 odsunut na neurčito

Maďarsko – uvažovalo o datu 1.1. 2008, poté o termínu 1.1. 2010, nový termín nebyl stanoven. Maďarsko navíc zrušilo k 26.2. 2008 účast v ERM II, kterou udržovalo od května 2001

Polsko – 2008 nebo 2009, nový termín vyhlášen 1.1. 2012

Rumunsko – 2014

Bulharsko – termín nestanoven

Švédsko - termín nestanoven

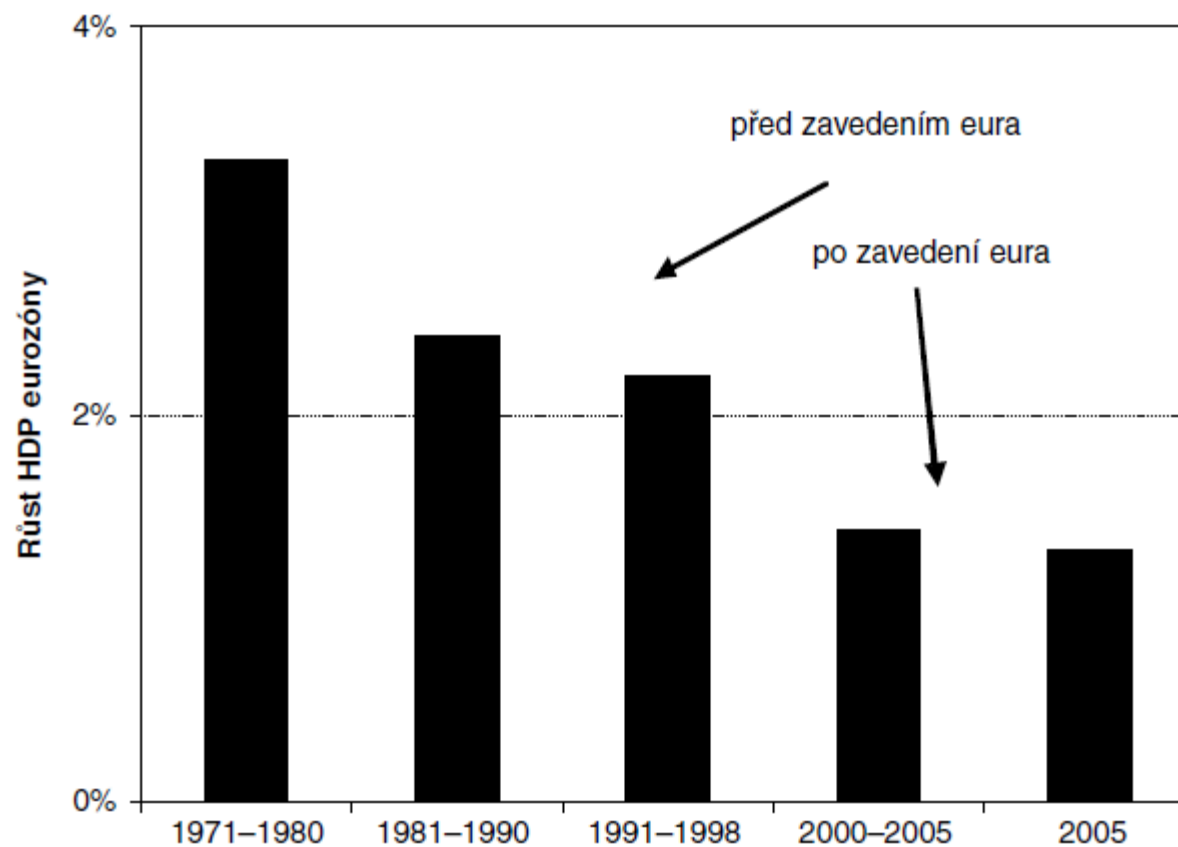
Občané: transparentnost cen, úspora transakčních nákladů, jednodušší cestování

Firmy: omezení fluktuací kurzu, snadnější plánování (investic ...), úspora transakčních nákladů (směnárenské poplatky, hedging, poplatky za platby ...), transparentnost cen, posílení konkurenčního prostředí, zvýšení likvidity finančního trhu EU (a tlak na odstraňování přervávajících bariér ...)

Makro: cenová stabilita, fiskální disciplína (???), stabilní a nízké úrokové sazby, ochrana před exogenními šoky

Postavení EU: posílení jak ekonomické tak politické, euro světovou měnou (transakční i rezervní)

Graf č. 1: Euro přineslo zpomalení růstu

Konvergenční kritéria

jsou tvořena kritérii měnovými a fiskálními.

Měnová kritéria

Kritérium cenové stability - průměrná míra inflace sledovaná během jednoho roku před šetřením nesmí překročit o více než 1,5 procentního bodu průměrnou roční míru inflace tří cenově nejstabilnějších zemí

Kritérium konvergence úrokových sazeb – průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba nesmí v průběhu jednoho roku před šetřením překračovat o více než 2 procentní body průměrnou úrokovou sazbu tří cenově nejstabilnějších zemí.

Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů.

Kritérium účasti v mechanismu měnových kurzů Evropského měnového systému

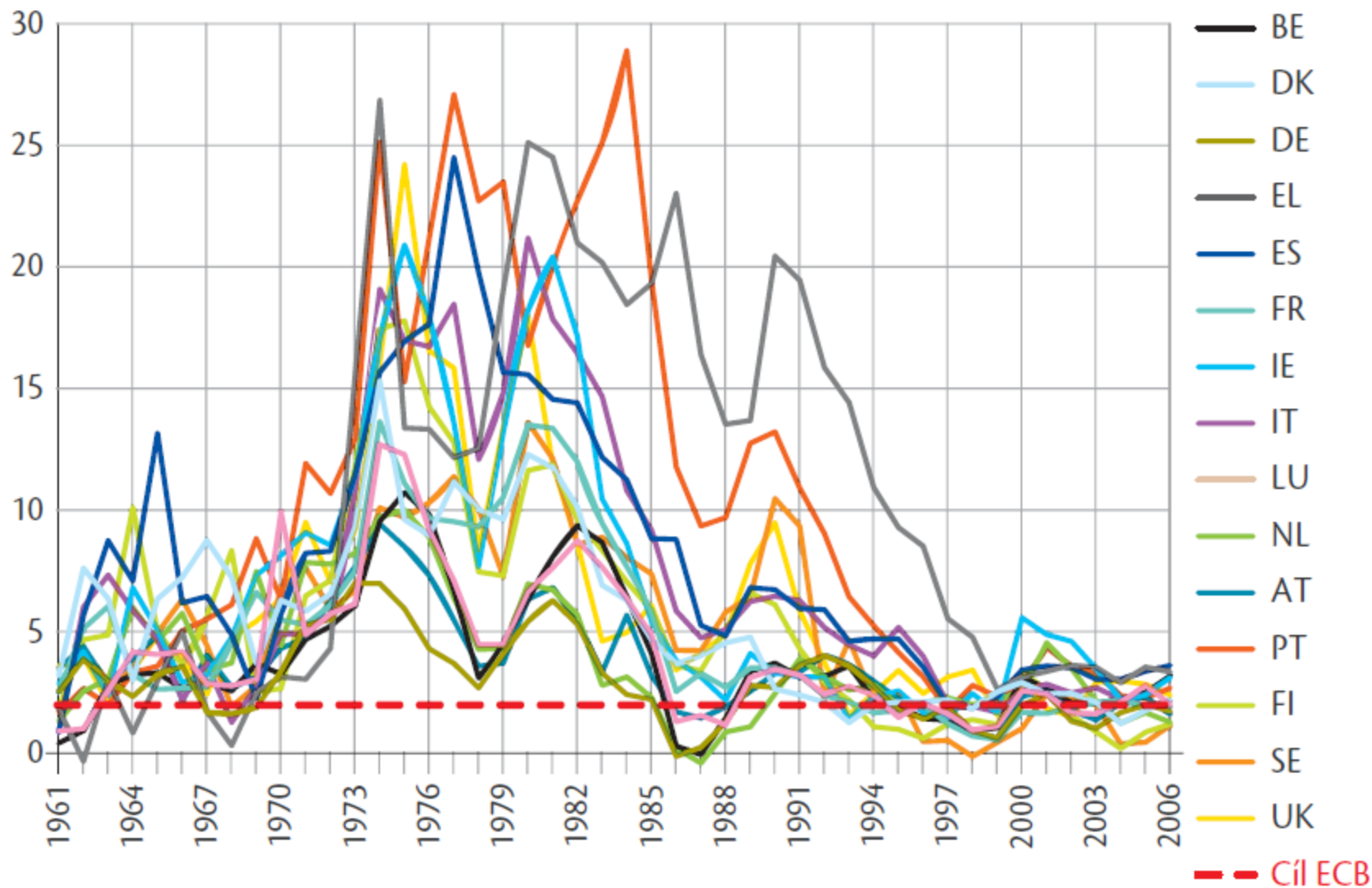
Podle tohoto kritéria je nutné směnný kurz národní měny udržovat v povoleném Fluktuačním pásmu v mechanismu měnových kurzů bez devalvace po dobu 2 let před šetřením. Fluktuační pásmo mechanismu měnových kurzů bylo počátkem 90. Let rozšířeno z $\pm 2,25\%$ na $\pm 15\%$.

Fiskální kritéria

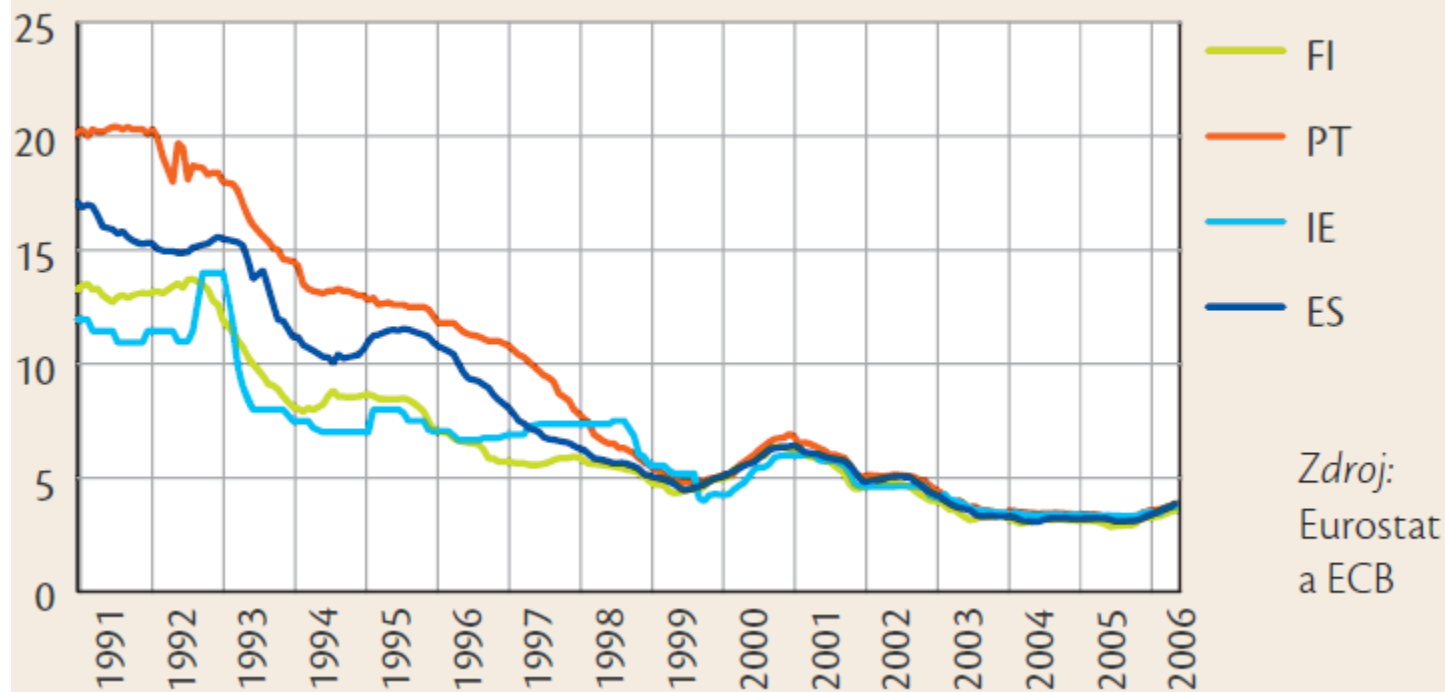
Kritérium deficitu veřejných financí - plánovaný nebo skutečný schodek veřejných financí nesmí přesáhnout 3% HDP

Kritérium veřejného zadlužení – poměr veřejného zadlužení k HDP nepřekračuje 60%,

Inflační konvergence: eurozóna 12 (roční nárůsty v %)

Hypoteční úrokové míry ve čtyřech zemích eurozóny

- Euro
- Euro a Česká republika
- Národní koordinační skupina
- Dokumenty
  - Právní předpisy
  - Vládní materiály
    - Národní plán zavedení eura
    - Eurostrategie
    - Plnění maastrichtských kritérií
    - Konvergenční program
  - Metodické texty
  - Odborné texty
  - Dokumenty EK a ECB
  - Informační materiály
  - Konference a semináře
  - Výkladový slovníček
  - Nejčastější otázky
  - Užitečné odkazy

SPOLČNĚ
OD 1957

PARTNEŘI

SOUVISEJÍCÍ ODKAZY

Jedna měna, mnoho příležitostí

800 200 200
Bezplatná infolinka

Kontakty | Sitemap | RSS | English

Zadejte hledaný výraz

Veřejnost

Spotřebitelé

Podnikatelé

Studenti

Správa

Novináři

[Domovská stránka](#) | [Dokumenty](#) | [Vládní materiály](#) | [Vyhodnocení plnění maastrichtských kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou](#)

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou (2011)

Schváleno usnesením vlády ČR ze dne 20. prosince 2012 č. 953

MF a ČNB Každoročně předkládá vládě ČR ke schválení společný dokument, který posuzuje připravenost ČR na vstup do kurzového mechanismu ERM II a v souvislosti s tím i připravenost ČR na vstup do eurozóny. Poslední z těchto pravidelných hodnocení bylo schváleno vládou v prosinci 2012.

Stejně jako v minulých letech bylo předmětem analýzy plnění čtyř konvergenčních kritérií. *Kritérium cenové stability* v současnosti ČR neplní, a to především kvůli administrativním cenovým změnám na počátku roku 2012. *Kritérium udržitelnosti veřejných financí* ČR v současnosti neplní. Současné záměry fiskální politiky při očekávaném makroekonomickém vývoji by však měly vést od roku 2013 k dosažení deficitu sektoru vlády pod úroveň maastrichtského kritéria. Vyhodnocení plnění *kritéria stability měnového kurzu* je možné až poté, co česká měna vstoupí do kurzového mechanismu ERM II a bude stanovena centrální parita koruny k euru. *Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb* ČR v současnosti bez problémů plní a i přes obtížné předvídatelný vývoj na finančních trzích se neočekávají natolik významné tlaky, aby zabránily plnění tohoto konvergenčního kritéria v následujících letech.

Vedle problematiky maastrichtských kritérií se hodnocení týká i širších otázek ekonomické sladění ČR s eurozónou. Zpráva konstatuje, že vývoj v posledních letech byl výrazně ovlivněn dopady světové finanční a hospodářské krize. V důsledku toho Česká ekonomika přestala dohánět ekonomickou úroveň eurozóny, na druhou stranu však vykazuje prvky zvýšené sladěnosti s eurozónou v průběhu hospodářského cyklu.

Zpráva dochází k závěru, že ve světě fiskálních problémů v eurozóně i vzhledem k přetrvávající zvýšené nejistotě na světových finančních trzích se situace v současnosti nejvíce jako příznivá pro přijetí jednotné měny v České republice. S ohledem na tyto skutečnosti Ministerstvo financí a Česká národní banka v souladu se schválenou Aktualizovanou strategií přistoupení ČR k eurozóně doporučují vládě ČR prozatím nestanovovat cílové datum vstupu do eurozóny. Z tohoto doporučení vyplývá, že ČR v průběhu roku 2013 nebude usilovat o vstup do mechanismu ERM II.

Související dokumenty

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou (2012)

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou (2011)

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou (2010)

Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ MAASTRICHTSKÝCH KONVERGENČNÍCH KRITÉRIÍ A STUPNĚ EKONOMICKÉ SLADĚNOSTI ČR S EUROZÓNOU

společný dokument Ministerstva financí ČR a České národní banky
schválený vládou České republiky na jejím zasedání dne 20. prosince 2012

http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xbcr/euro/Vyhodnoceni_Maastricht_2012_pdf.pdf

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LACINA, Lubor a Petr ROZMAHEL. *Euro: ano-ne?*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2010, 319 s. ISBN 978-80-87197-26-4.

SYCHRA, Zdeněk. *Jednotná evropská měna: realizace hospodářské a měnové unie v EU*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009, 291 s. ISBN 978-80-210-5082-2.

KÖNIG, Petr; LACINA, Lubor; PŘENOSIL, Jan. *Učebnice evropské integrace*. 2. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2007. 402 s. ISBN 978-80-7364-044-6.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ